

Ρήξη και συνέχεια στην οργάνωση του κράτους

γράφει ο
Β. ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗΣ

Οι περισσότεροι πολιτικοί ζουν με τη φαντασίωση να μεταρρυθμίσουν τις δραστηριότητες του κράτους τις οποίες διαχειρίζονται. Συχνά απαιρούνται για τις ρήξεις που κάνουν, τις περισσότερες φορές κατά φαντασία. Συνέχουν τη μεταρρύθμιση με τη συνήθη διαχείριση. Αγνοούν ακόμη (εκουσίως ή ακουσίως) ότι ουσιώδες στοιχείο στη δομή της διοίκησης και του κράτους, όπως άλλωστε και της ζωής, είναι η συνέχεια και η έμφυτη αντίδραση στην αλλαγή.

Η όποια ρήξη και μεταρρύθμιση πρέπει να έχει ως αφετηρία τη συνειδητοποίηση ότι το κράτος δεν παρακολουθεί την κοινωνία και την οικονομία (εθνική και παγκόσμια) και συνεπώς υπάρχει ανάγκη προσαρμογής και αλλαγής. Η μεταρρύθμιση προβλεφθεί κατανοήσιμη του δημόσιου, σαφείς στόχους για τη νέα κατάσταση που θα δημιουργηθεί, αναλυτική μελέτη των δυνατών άδελων και εφαρμογή της πιο πρόσφορης άδελων. Χωρίς όραμα και συνείδηση μερους τουλάχιστον της κοινωνίας καμία μεταρρύθμιση δεν έχει πιθανότητες επιτυχίας.

Πώς όμως θα επιτευχθεί η συνείδηση της κοινωνίας; Ο πολιτικός πρέπει να επιδιώξει ουσιαστικό διάλογο, να κατα-

λάβει τους πολίτες, να κατανοήσει πώς και με ποια κίνητρα λειτουργούν, να τους εξηγήσει γιατί πρέπει να διορθωθεί κάτι. Τα δαπαντούχος είναι ο πολιτικός που θα πείσει ότι η μεταρρύθμιση ευγυράφεται στη συνέχεια του κράτους και θα επιτύχει προσχώρηση της κοινωνίας στις απόψεις του.

Της μεταρρυθμίσεως όμως καθούνται να τις υλοποιήσουν άνθρωποι που πρέπει να διαβέτουν και αξιόσυνη και γνώσεις και υπομονή και ευαισθησία, χαρακτηριστικά τα περισσότερα σε ανεπαρκεία στους σημερινούς πολιτικούς.

Οι μεταρρυθμίσεις απαιτούν θυσίες από τους πολλούς. Πώς όμως ο μεταρρυθμιστής και το επιτελείο του μπορούν να πείσουν τον απλό πολίτη για θυσίες, ενώ οι ίδιοι δεν στερούνται τίποτε;

Ουσιώδες στοιχείο της όποιας ρήξης και μεταρρυθμίσεως είναι οι ίσες ευκαιρίες. Τα τελευταία όμως χρόνια τείνει να δημιουργηθεί μια νέα αριστοκρατία, που είναι η άποψη συμπληρωματικά επιχειρηματιών, πολιτικών, εργαζομένων, ανώτατων στελεχών της διοίκησης και αστέρων της τηλεόρασης. Η νέα αυτή αριστοκρατία είναι η μεγαλύτερη τροχοπέδη για την όποια μεταρρύθμιση και τις ίσες ευκαιρίες.

Ποιες πετυχημένες ρήξεις έγιναν τα τελευταία 30 χρόνια;

Πετυχημένη ήταν η ρήξη του Κωνσταντίνου Καραμανλή το 1974 για εκδημοκρατισμό και ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας.

Πετυχημένη ρήξη ήταν η προσπίδηση του Ανδρέα Παπανδρέου το 1981 για δικαιοτέρα κατανομή του πλούτου και ευκολότερη πρόσβαση ατόμων από χαμηλές κοινωνικές τάξεις σε όλες, και τις υψηλές, θέσεις της κρατικής μηχανής.

Πετυχημένη ήταν η ρήξη του Κ. Δημήτρη το 1996, που ανέδειξε την πολιτική του ως μονόδρομο τόσο σε ό,τι αφορά το ευρώ όσο και τη μείωση του ρόλου του κράτους, πολιτική στην οποία συνέθεσαν και το κράτος και η κοινωνία.

Η ελληνική κοινωνία είναι έρμη για ρήξεις. Οι όποιας μεταρρυθμίσεις όμως δεν μπορούν να γίνουν με εντολές και εκθλασμούς, αλλά με τη δημιουργία συνθηκών που θα επιτρέψουν στην κοινωνία να ακολουθήσει. Τα πραγματικά προβλήματα, το δημογραφικό, το ασφαλιστικό, η εργασία της υπαίθρου, η φτώχεια, ο αποκλεισμός πολλών, οι νέες τεχνολογίες, η ανεργία (τόσο των νέων όσο και των λιγότερο νέων) δεν μπορούν να περμιένουν άλλο. Η κοινωνία αναγκάζεται, οι πολιτικοί μπορούν;